

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IX. Idem Episcopo (a) Heliensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

hære, vel permutare, vel vendere audeat, nisi forte aliquid horum faciat, ut meliora prospiciat, & totius Cleri tractatu, atque consensu id eligat, quod non sit dubium Ecclesiæ profuturum. Irrita enim Episcoporum donatio, venditio, & commutatio rei ecclesiasticæ erit, absque consentientia, & subscriptione Clericorum: per hoc enim noveris solutam secundo loco propositam questionem, cum concessiones Ecclesiarum perpetuas, & alienationes non sit dubium pertinere.

NOTÆ.

M *Etenim.*] Ita legitur in tertia collectione, sub hoc iii. cap. 2. sed veteri, ne legendum sit *Exoniensis*, ut in cap. lva nuper, de insti. in 3. collect. ubi, ni fallor, est prima pars præsentis epistole. De Exoniensis diocesi nonnulla notavi in cap. 6. de filius presbytri.

(b) *Episcopus.*] Juxta temporum varietatem, ut notavi in cap. 2. de elect. cap. cum Ecclesia, de causa possel.

(c) *Baptismales.*] Parochiæ ubi baptismus administrabatur, jom præcis temporibus baptismales dicebantur, c. 45. 16. g. 1. Concilium Tolet. r. cap. 54. Aquisgran. cap. 45. ex Capitularibus Caroli probat Filescus de origine parac. cap. 7.

CAPVT IX.

Idem Episcopo (a) Helensi.

Pastoralis officii diligentia. [Quære supra de rescriptis, de officio & potestate judicis delegati.] Præterea quæ si videri (cum (b) auctoritate Dionysii fuerint parochiæ limitatæ) quatenus singularum parochiarum proventus in usus Ecclesiæ cederent necessarios, & stipendia ministrorum, si Episcopo liceat sine auctoritate Summi Pontificis, vel saltem sine sui Capituli voluntate, viris religiosis conferre obventiones alicujus parochialis Ecclesiæ, sustentatione vicarii reservatâ. Et cum Lateranensis Concilii statuta prohibeant Ecclesiis novam imponi, vel augeri veterem (c) pensionem, postulas edoceri, an Episcopus valeat Religionis consentiente Patrono, totam Ecclesiam, vel de novo conferre aliquam portionem. Ad quod breviter respondemus, quod salva constitutione canonica de concedendis piis locis (d) quinquagesima portione, neque primum, neque secundum potuit facere Episcopus (nisi de licentia Rom. Pont.) præter Capituli sui (e) voluntatem.

NOTÆ.

H *Helensi.*] Ita legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. ut quam inscriptionem expositum in cap. pastoralis, de rescriptis.

(b) *Auctoritate Dionysii.*] Relata in cap. 11. 13. quest. 2. ubi: Ecclesias singulas presbyteris dedimus, parochias, & cameteria eius divisimus, & unicuique suo propriam habere statumus. Quamvis enim Evaristus parochias primus divisisset, ac singulis certos clericos intulisset, ipsasque Ecclesias titulos appellasset; tamen quia Valeriani persecutio, presbyteris à suis titulis ejectis, salubrem hanc institutionem sustulerat, restituit eam Dionysius pace Ecclesiæ datâ: inde factum est, ut plures primum parochiarum divisionem illum constituant, alii verò Evaristum, ut docent Severinus Binius in not. ad epistol. Evaristi. Lantimeter. lib. 2. de vet. r. monac. c. 70. Citonius ad titulum de clericis non resid. Filescus de orig. parac. cap. 4. P. Gregor. lib. 1. par. iii. in. 23. cap. 8. Balboa in cap. omnis, de pœnit. & remis.

(c) *Pensionem.*] Cap. prohibemus ubi dicemus, de censibus.

(d) *Quinquagesima.*] De qua agemus in cap. Apostolica, de donat.

(e) *Sui voluntatem.*] Et ita certum est Episcopum non posse unire Ecclesiam alicui monasterio, irregulari Capitulo, cap. consultationibus, cap. pastoralis, de donat. nec contrarium

probat in cap. 2. de rebus Ecclesiæ, in §. combil. ubi: Postulasti per Sedem Apostolicam edoceri, utrum tibi quasdam decimas, quas quidam antecessores tui pro quibusdam nullis Religiosis concessere quibusdam, auctoritate tibi liceat propria revocare? Ad quod tibi duximus breviter respondendum, quod si concessiones talem contra canones in Ecclesiæ tua præiudicium videris attentatam, ipsam debes auctoritate superioris legitime revocare. Nam supponendum est in ea specie tum consensu, & consilio Capituli Episcopum decimas concessisse, sed in præiudicium Ecclesiæ; quo casu talis concessio revocari valet. Accedente igitur Capituli consensu, potest Episcopus unire Ecclesiam loco religioso, cap. si Episcopus 12. quest. 2. ubi: Hoc de consensu Concilii sui habeat licentiam faciendi. Et Clement. 2. de rebus Ecclesiæ, ubi: Consentiente Capitulo uniatur, aut religioso loco donetur. Docent Thom. Sanchez 2. p. summa, lib. 7. cap. 29. num. 148. Barbosa de dignit. cap. 42. Garcia de benefic. p. 12. cap. 2. Petrus Gregorius eod. tract. cap. 13. ad finem. Citonius ad tit. de donat. Et si Ecclesia habeat patronum, potest Episcopus cum ejus consensu illam religioso loco unire, cap. unic. de jure patron. in 6. cap. pastoralis, de donat. ubi docetur Episcopum conferentem Ecclesiam loco religioso ex consensu patroni, conferre jus, quod in illam Ecclesiam habebat; patronum autem jus suum patronatus. Quod si opponatur textus in cap. illud, de jure patron. ubi laicus contulerat Ecclesiam vacanti loco

Handwritten notes in the right margin, including the letters 'A', 'E', 'Z', 'G', 'V'.

loco religioso, & deciditur, collationem esse irritam: tum quia sine auctoritate Episcopi facta est; tum quia erat Ecclesie nondum vacantis. Responderetur laicum illum conferre intendisse Ecclesiam illam nondum vacantem, ut ex tunc valeret collatio in præjudicium Recto-

ris legitime possidentis, aliis si conferre voluisset absque ejus præjudicio; ut à tempore vacationis frueretur illa locus religiosus, valeret utique concessio cum consensu Episcopi facta, ut docent ibi Abbas num. 7. Hostiensis & alii.

CAPVT X.

(a) Honorius III. Archiepiscopo Senon. & ejus Suffraganeis.

ET si membra corporis Christi, *Et infra*: Provinciae Senon. Capitula Cathedralia suam ad nos querimoniam transmiserunt, quod Archiep. Senon & suffraganei ejus, procuratores ipsorum nuper ad (b) provinciale Concilium convocatos, ad tractatum eorum admittere noluerunt, licet nonnulla soleant in hujusmodi tractari Conciliis, quæ ad ipsa noscuntur Capitula pertinere: quare nostram audientiam appellarunt. Sanè nos auditis quæ ipsorum nuntiis super his proponere voluerunt, & intellectis nihilominus literis, quas nobis super eodem curastis negotio destinare: tractatu exinde cum fratribus nostris habito diligenter, & utique nobis, & eisdem fratribus nostris concorditer visum fuit, ut ipsa Capitula ad hujusmodi Concilia invitari debeant, & eorum nuntii ad tractatus admitti, maxime super illis, quæ ipsa contingere Capitula dignoscuntur.

NOTÆ.

1. (a) **H**onorius III. In sexta collectione legitur Innocentius III. sed malè, cum textus iste sit Honorii III. in ejus compilatione, sub hoc titul. cap. 1. reperitur prout hic transcribitur. De Petro de Corbolio Senonensi Archiepiscopo, & eà Ecclesia nonnulla notavi in c. 6. de constu.
- (b) *Provinciale Concilium.* Quod quando, & quomodo sit celebrandum, exponemus in cap. sicut olim, de accusat.

COMMENTARIUM.

1. **C**onstitutio hæc adeo singularis est, ut vix in jure expressum reperitur, an evocanda sint Capitula suffraganea ad Concilium provinciale, ut in eo procuratores suffragium habeant, cum nusquam, vel ratò eos Conciliis adfuisse legamus, nisi in aliquibus Conciliis nostræ Hispaniæ, præcipueque provinciæ Tarraconensis, ubi procuratores ipsarum Ecclesiarum post Abbates subscribunt; & Capitula ipsa evocata fuisse ad respondendum super negotiis, & rebus Ecclesie, liquet ex cap. grave, de prebend. can. 13. Concil. Tarracon. i. ibi; *Epistola non solum è Ca-*

thedralis Ecclesia presbyteris, verum etiam de diocesanis ad Concilium trahant. Rationem hujus evocationis reddit Joannes Patriarcha Alexandr. anno 1331. in Concil. Tarracon. his verbis: *Quia dicitur bonis Ecclesie Metropolitana, & Concilio minuitur. Et auctoritas Concilii, que in multis consistit, potius quam paucis, subtrahitur circa ea que in ipsis Conciliis tractanda sunt.* Accedit, quod cum Concilia pro excessibus corrigendis, & pravis moribus reformandis omnium clericorum convocentur, dicit. cap. sicut, de accus. ideo Capitula suffraganea vocanda sunt, cap. de eulogio, 18. distinct. quod & expressit Synodus Trident. sess. 24. de reform. cap. 2. Deinde, nam si in Conciliis generalibus prædicta Capitula vocantur, ut constat ex actione 1. Concil. Chalced. in epistola Imperatoris ad Dioscorum, ubi prohibetur Episcopis, ne eosdem mittant procuratores, qui constituti sunt à Capitulis; quanto magis ad Concilia provincialia vocari debent. Sed hoc jus ita observatum patulacim sublatum fuit, ita ut jam pluribus retrò sæculis Capitula ad Concilia provincialia non vocentur, etsi Abbates jus baculi, & mitræ habentes evocentur, ut notavit Cironius in notis ad hunc textum.